

NOVE DEMENCI PRIJAZNE TOČKE V DNEVNIH CENTRIH ZA STAREJŠE V LJUBLJANI Sara Gregori, Borut Pogačnik



Z otvoritve



Foto: Spominčica – Alzheimer Slovenija

Spominčica pospešeno odpira nove demenci prijazne točke (DPT točke). Včeraj, 5. septembra, so se **naši mreži pridružili naslednji dnevni centri aktivnosti v Ljubljani:** DCA Povšetova 20, DCA Puhova 6, DCA Gosposvetska 4, DCA Tržaška 37, DCA Kunaverjeva 6-8, DCA Rudnik, Pot k ribniku 3a in DCA Zalog, Zaloška cesta 267. Ti dnevni centri so že ves ta čas namenjeni druženju in številnim aktivnostim upokojencev, pa tudi mlajših oseb, saj gre za medgeneracijsko sodelovanje na vseh teh točkah.

Kot so poročali številni slovenski mediji, smo pretekli teden, 31. avgusta, pri Predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju predstavili našo pobudo za oblikovanje **Sveta za obvladovanje demence**. Na celi strani pa je o tem poročalo včeraj tudi Delo, ki je namenilo naši pobudi, pa tudi Alzheimerjevi bolezni veliko pozornosti, saj je ta trenutek demenca ena najbolj prepoznavnih in, žal, tudi najbolj usodnih bolezni za celotno človeštvo, ker je prisotna v vseh državah sveta in predstavlja že pravo pandemijo.

V mesecu septembru bomo organizirali veliko dogodkov ter predstavili tudi svoje delovanje v oddaji Odprta dlan, zlasti zato ker je Alzheimerjeva bolezen in tudi druge oblike demence prisotna pri vseh vrstah invalidnosti. Izjemnega pomena je namreč, da o vseh mogočih rešitvah težav v zvezi z njo, stalno obveščamo največje število prebivalcev v naši državi.

Tudi s pomočjo Sporočevalca, ki ga prebira **več kot 40.000 bralcev**, ter s kontaktnimi oddajami v zadnjem desetletju, opažamo večjo ozaveščenost naših ljudi, kar je tudi cilj takšnega obveščanja. Multimedijški pristop je zato izjemnega pomena pri tovrstnih akcijah, še zlasti pri oddajah, ki so kontaktne, in ki omogočajo dvosmerno informacijo s pomočjo vprašanj poslušalcev in naših strokovnih odgovorov.

O VLOGI DRUŽINE V SODOBNI DRUŽBI



Foto: Aleš Primc

O vlogi družine v sodobni družbi bomo tokrat govorili z **Alešom Primcem** v sredini oddaji **Odprta dlan na Radiu Zeleni val**. Oddaja bo na sporedu to sredo, **7. septembra med 10.30 in 11.15 uro**. S svojimi vprašanji, mnenji in stališči lahko sodelujete tako, da v času oddaje pokličete na številko **01 786 0 400**. Frekvence radia pa so: **93,1, 97,0 in 96,20 MHz**

Tema oddaje je izjemno zanimiva, saj vemo, da je Aleš Primc zagovornik tako imenovane nuklearne družine, kjer sta vlogi matere in očeta potrebni in nujni. Velikokrat je v svojih prizadevanjih že bil v nasprotju z uradno politiko takratnih vlad, tokrat pa nam bo povedal, v čem je odločba ustavnega sodišča zaskrbljujoča.

PRISLUHNIMO TIŠINI: STEREOTIPI O GLUHIH Tina Grošelj



Foto: ZDGNS

Tokrat se oddaja Prisluhnilimo tišini osredotoča na **pripoved petih gluhih različnih generacij, spolov in starosti**. Njihovi odgovori postrežejo z iskrenimi izkušnjami in realnostjo o življenju z gluhoto. Med drugim bomo izvedeli, ali sanjajo v znakovnem jeziku, v katerem jeziku premišljujejo, ali to izvajajo z besedami ali s kretnjami, ali znajo brati z ustnic, ali telefonirajo med vožnjo, poslušajo glasbo v avtu, hodijo v disko in ali se gluhi vedno družijo in zaljubijo le med seboj.

Oddaja bo na sporedu v petek, 9. septembra ob 14.35 uri na TV SLO 1.

VSE JE V NAŠIH ROKAH Borut Pogačnik



Dr. Aksinja Kermauner

Foto: B.P. – ZIFS 2022

Dr. Aksinja Kermauner je izredna profesorica na Univerzi na Primorskem s sedežem v Kopru ter **avtorica številnih tekstov za gluhe, slepe in gluhoslepe**, saj je v svoji bogati karieri izjemno veliko postorila že od svojih študentskih let naprej za senzorne invalide. Če se samo spomnimo **znane popevke Ljubezen na prvi dotik**, kateri je sledilo še več deset tekstov, potem vemo, da je le redko kdo v evropskem merilu tako uspešen na različnih področjih, saj je tudi avtorica besedil.

V tokratni oddaji **Odprta dlan**, pa je v sredo, 31. avgusta, **predstavila tri pomembna zadnja dela**, ki jih je soustvarila tudi z drugimi avtorji, kot smo tudi napisali že v zadnji številki Sporočevalca. Ob tem smo že posebej predstavili: slikanico »**Vse je v naših rokah**« o predsedovanju Slovenije v EU. Tekst je napisala Aksinja Kermauner, **ilustriral pa jo je Gorazd Vahen**. Slikanica je prav tako opremljena s slovenskim znakovnim jezikom v obliki QR kode.

Najbolj aktualna pa je bila knjiga »**Neslišni zvoki dleta**«, ki so jo v torek, 30. avgusta, predstavili v Narodni galeriji, v kateri je predstavljena življenjska pot, po krivici zamolčanega, **akademskega kiparja Ivana Štreklja**. Posebnost literarnega pristopa pa je tudi v tem, da ga je avtorica predstavila v prvi osebi. Knjiga je opremljena s kretnjami in slovenskim znakovnim jezikom. Na vsaki strani je **knjiga opremljena s QR kodami**, kar omogoča povezavo do videoposnetkov v slovenskem znakovnem jeziku. Prav tako je **besedilo dopolnjeno s slikami kretenj gluhega akademskega slikarja mag. Nikolaja Vogla**. Lepe in zanimive ilustracije predstavljajo številne slovenske kraje in znamenitosti: Triglav, Cerknjiško jezero, Postojnska jama, Škocjanske jame, Predjamski grad, Ljubljana, Lipica, Obala, Potočka zijalka, Mlin na Muri, slapova Peričnik in Rinka. Kar pa je še posebej zanimivo, pa so predstavljene kretnje iz slovenskega znakovnega jezika za vsako evropsko državo posebej. Navedeno je tudi, da je v Sloveniji zagotovljena svobodna uporaba italijanskega in madžarskega znakovnega jezika. Vse to je prevedeno tudi v angleščino, tako da je knjiga trojezična, saj je predstavljena v znakovnem slovenskem jeziku, slovenskem in angleškem jeziku.

V oddaji pa je predstavila tudi **tipno slikanico**, ki pa je namenjena slepim in gluhoslepim, saj so »slike« sestavljene iz različnih materialov, tako da jih lahko slepi zatipa. V oddaji je sodelovalo veliko število poslušalcev z različnimi vprašanji, kar kaže, da poslušalce zelo zanima tudi področje senzornih invalidnosti, katerih predstavitvi je bila namenjena zadnja avgustovska oddaja **Odprta dlan**. Že po oddaji je gostjo klicala na radio tudi ena od nekdanjih upokojenih učiteljic v Zavodu za slepo mladino iz Ljubljane in pohvalila oddajo ter teme, ki smo jih izbrali. Oddajo lahko že poslušate v arhivu radia preko linka:

<https://soundcloud.com/radiozelenival/odprta-dlan-dr-aksinja-kermauner>

LAHKO BERLJIVA USTAVA RS JE BILA TEŽAK PROJEKT Tjaša Vogrinec



Prijetno druženje s koščkom sladke torte

Foto: Želva, d.o.o.

V petek, 26. avgusta, je bilo na upravi Želve res pestro in prijetno druženje. Priredili smo ga v zahvalo uporabnikom VDC Želva, ki so skupaj z Živo Jakšič Ivačič prejeli častno in laskavo priznanje Prostovoljec leta za izvedbo izredno zahtevnega projekta 'Lahko berljiva Ustava republike Slovenije'. Dve leti je trajalo, da so prevajali stran za stranjo, in tako naredili najpomembnejši dokument Republike Slovenije dostopen prav vsem. Zaradi tega smo se jim v petek skušali zahvaliti ob prijetnem druženju s koščkom slastne torte.

INVALIDI SE VESELE OBISKOV



(Od leve proti desni): Adolf Juteršek in Milan Koren

Foto: B.P. – ZIFS 2022

V neznosni vročini, kot je bila v sredini avgusta, veliko invalidov ni moglo od doma, zato so bili nadvse veseli, če jih je kdo lahko obiskal. **Adolf Juteršek** in **Milan Koren** sta dolgoletna člana ZIFS. Kar je še posebej zanimivo, pa je to, da sta bila nekdaj zaposlena v isti veletrgovski hiši Astra v Ljubljani. Takšno srečanje je tudi priložnost za obujanje številnih spominov na leta in desetletja dobrega sodelovanja v preteklosti.

POZIV K MIRU JE POZIV K NORMALNOSTI

Borut Pogačnik



Mag. Dolči Videnšek

Foto: Tea Hrovat

V vsaki radijski oddaji, kjer je gost **mag. Dolči Videnšek**, predsednik Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije, se vedno že v začetku oddaje ozre na aktualna vojna dogajanja po svetu in tako v zadnjem letu predvsem na Ukrajino, kjer boji še vedno potekajo. V sobotni oddaji za invalide na **Radiu Štajerski val** pa bo še posebej opisal, **kdo so civilne žrtve vojne in kakšna je bila njihova usoda skozi čas**. Zelo dobro pove, ko pravi: »Vojne se končajo, mirovni sporazumi se napišejo, a žrtve vojaških spopadov ostajamo, kot neme priče strahovitih razdejanj in uničenja!«

Tudi v sobotni oddaji, bo **predstavil skrb zveze za tovrstne žrtve – civilne invalide vojn** ter vse tiste posebne socialne programe, ki jih zveza izvaja za namen ublažitve posledic invalidnosti. Številne žrtve, so velikokrat telesno izjemno oškodovane, tako kot on, ki je po eksploziji bombe, ko je bil še otrok, ostal brez ene roke in s številnimi drobci bombe po telesu. Postal pa je tudi popolnoma slep in tako se je njegovo življenje odvijalo drugače, kot se sicer bi.

Dolči Videnšek je tudi **primer človeka – invalida, ki si je kljub hudi invalidnosti, uredil življenje in s svojo voljo doštudiral do magistra pravnih znanosti** ter se uspešno vključil tudi v vinogradništvo, kar je včasih skorajda mejilo na znanstveno fantastiko.

Kot boste lahko slišali v sobotni oddaji, bo ponovno pozval k miru in trezni presoji odnosov med obema stranema. Kot mnogi, ki se ukvarjamo z invalidi, res s težka razumemo, da ni nikakršne volje za mirovna pogajanja in da dobimo včasih občutek, kot da je Ukrajina poligon za uničevanje orožja ter seveda tudi ljudi, ki so tam že padli, uničene domove in tisoče civilnih invalidov vojn. Od blejskega strateškega foruma, pretekli teden, smo pričakovali poziv k miru, a so vsi pozivali samo še k vojni. Govoril pa je celo Tony Blair, ki je prispeval k vojni v Iraku, Libiji in Siriji. Kot piše v časopisih, so ta »forum« financirale multinacionalke, zato se ni čuditi vsebini. Slavoj Žižek se ob to ni obregnil, še manj na Blaira. Ali, kakor bi rekel E.M. Remarque: »Na Zahodu nič novega....«

Oddaji lahko prisluhnete v soboto, **10. septembra**, med **14.15 in 15. uro** na frekvencah **Radia Štajerski val**, ki sta: **93,7 in 87,6 MHz** ter jo lahko poslušate tudi preko interneta ali povezav kabelskih televizij doma in po svetu.

ZMOTI IN RESNICE O SLEPOTI IN SLABOVIDNOSTI

Franc Feher



Foto: ZIFS

Na Združenju invalidov – Forumu Slovenije, smo v sklopu **programa Pod-uk** organizirali zanimivo **predstavitev o zmotah in resnicah o slepoti in slabovidnosti**. Predavanja za naše izvajalce smo pripravili na temelju knjižice Ingrid Žolgar in Aksinje Kermauner. Pobudo je razvil naš predsednik Borut Pogačnik, ki se že 28 let ukvarja z invalidi in invalidnostmi ter skrbi za ozaveščanje slovenske družbe o invalidih in invalidnosti.

On-line predavanje je naletelo na dober odmev med vsemi izvajalci posebnega socialnega programa **Veriga psihosocialne oskrbe in druženja**, ki se **vsak dan srečujejo tudi s slepimi in slabovidnimi** pri njihovem delu na terenu po vsej državi.

IMEJMO VSI SPLOŠNEGA ZDRAVNIKA!

dr. Maks Tajnikar



Me bodo sprejeli?

Foto: S.B.

Ministrstvo za zdravje je z novim interventnim zakonom obljubilo, da bo plačalo vse storitve na vseh **nivojih zdravstva**, oziroma, kot je dejal minister: Enostavno bomo plačali vse, kar lahko v zdravstvu opravijo. Ideja je sicer lepa, le nečesa ne upošteva: **zdravstvo že danes ne opravi vsega, za kar je plačano**. Lahko, da

je moj pomislek brez veze, a jesenski meseci bodo neusmiljeni za novega ministra, **če čakalnih vrst ne bo vsaj malo zmanjšal**. Jaz bi se lotil problema na drug način! O mojih idejah sem že večkrat pisal, a še eno pisanje ne bo škodilo. Tokrat le o splošnih zdravnikih. Naj bom kratek in jedrnat!

Prvič, zahteval bi, da **vsii splošni zdravniki sprejmejo 1700 opredeljenih** in da pozabijo na normo 1400 opredeljenih. Ker je v Sloveniji 1100 timov splošne medicine (vsi so izvajalci v javnem sektorju, lastninsko pa so državni – zdravstveni domovi in zasebni – koncesionarji), bi tedaj vsi Slovenci, ki so zavarovanci, tudi dobili splošnega zdravnika. **Prehod od 1400 na 1700 opredeljenih bi odprlo okoli 330 tisoč prostih mest pri splošnih zdravnikih**. Da bi bilo dovolj prostih mest, mora reforma zajeti enakopravno izvajalce v državni in zasebni lasti, saj je koncesionarjev kar 350.

Drugič, **tim splošnih zdravnikov bi razširil iz 1 zdravnika in 1,2 medicinske sestre na še enega administratorja z vsaj srednjo ekonomsko diplom**o. Takih s to diplomom je na trgu veliko, njihova cena pa je nizka. V Sloveniji bi za tako razširitev tima potrebovali okoli 25 milijonov evrov. Tretjič, **opredelil bi novo razporeditev kompetenc med zdravnikom, sestro in administratorjem v timu splošnega zdravnika** in sicer tako, da bi zmanjšal kompetence zdravniku in to zmanjšanje prenesel na sestro ter zmanjšal kompetence sester in jih prenesel na administratorja. Bistveno bi razbremenil zdravnika, sestri pa dal delo, za katerega se je izobraževala.

Četrtič, **vsaj začasno bi ukinil glavarinske količnike**, ki so sedaj napačno izračunani in povzročajo navidezno večjo obremenitev – neke vrste inflacijo opredeljenih – timov splošnih zdravnikov. Ti bi morali biti postavljeni tako, da bi bil povprečni glavarinski količnik 0. Z novimi ne bi hitel, da ne bi naredil še večje zmede in nepreglednosti, kot je sedaj. Pa tudi vpliv na število opredeljenih na posamezni tim bi moral biti pri novih zelo majhen. Petič, **pogodbe z izvajalci (zdravstvenimi domovi in koncesionarji) bi sklepal na nedoločen čas**. Veljale bi, dokler bi tim izpolnjeval pogoje za opravljanje dejavnosti. Bi pa timu prekinil pogodbo takoj, ko ne bi več izpolnjeval pogojev.

Šestič, **zahteval bi, da vsi izvajalci (v zdravstvenih domovih in koncesionarji) sklenejo z ZZZS nove pogodbe**, v katerih bi postavil nove pogoje za opravljanje dejavnosti z večjo vlogo opreme in obsega preiskav, ki jih mora nuditi tim. S tem bi **povečal obseg vratarske zadolžitve posameznega tima**. Tim mora postati začetek in konec managiranja zdravljenja uporabnika. Sedmič, **vpeljal bi določeno nagrado za preseganje 1700 opredeljenih, a le do ravni 1900**, da ne bi šla ta spodbuda na račun kakovosti odnosov z uporabniki. Poleg tega **bi znižal glavarinsko plačilo timom, ki ne dosega 1700 opredeljenih**, in sicer sorazmerno glede na nedoseganje norme 1700 opredeljenih bolnikov. Glavarinskega plačila na tim ne bi spreminjal (dodal bi plačilo za administratorja), saj danes timi splošne medicine ne morejo opraviti dovolj dejavnosti, da bi zaslužili svojo plačo, če so je nekoč opravili pri normi 1700 opredeljenih. Glavarina mora biti postavljena na neprofitni ravni ob standardu 1700 opredeljenih na tim.

Osmič, **od vseh timov (v zdravstvenih domovih in pri koncesionarjih) bi zahteval samoorganiziranje pomoči na domu in dežurne službe**. Ta zahteva bi bila del novih pogodb z ZZZS. Vsi timi (v zdravstvenih domovih in pri koncesionarjih) bi morali izpolnjevati delovno pravno zakonodajo za 40 urni delovnik in izpolnjevanje te zakonodaje tudi evidentirati. Devetič, **zahteval bi reformo organiziranja in managiranja zdravstvenih domov**. Pri tem bi morali zdravstveni domovi omogočiti doseganje zahtev iz tega teksta in biti organizirani skladno s priporočili za odpravljanje čakalnih vrst, o katerih bom še pisal.

Desetič, **zahteval bi, da se koncesionarji organizirajo v pravni obliki d.o.o., da je njihovo poslovanje javno, podvrženo podjetniški davčni zakonodaji in transparentno, saj so del javnega sektorja**. Omogočal bi, da bi taka podjetniška oblika v primarnem zdravstvu združevala znotraj sebe tudi več timov, ki pa bi morali vsi v celoti izpolnjevati pogoje za delovanje, ki sem jih opisal.

HALO, ZIFS...?

Poberki iz dežurne svetovalne službe

Pokličite nas na 041 381 679, vse dni v tednu med 8.00 in 21.00 uro ali povprašajte na info@zifs.si.



Dežurna svetovalna služba Združenja Invalidov – Foruma Slovenije deluje neprekinjeno vse dni že od 16. marca 2020 naprej in je v tem času pomagala že več kot 1.000 ljudem.

Poberek iz dežurne svetovalne službe:

- Veliko naših bralcev, ki so že preboleli covid-19 ima številne postcovidne posledice. Pogledali smo, kateri so ti simptomi, ki so jih zaznale tudi zdravstvene organizacije. Stanje je naslednjo: bolečine v prsah se pojavljajo, kar v 89 odstotkih, utrujenost v 65, oteženo dihanje 61, suhi in mokri kašelj 59, različne kognitivne disfunkcije in izguba spomina 57,1, bolečine v sklepih 54,7, motnje spanja 53, bolečine v mišicah 50,60 in druge različne funkcionalne oslavitve do 50 odstotkov (vir: Jutarnji list, 24.8.2022);
- Ker se je prejšnji teden pričel pouk na večini slovenskih šol, smo že pred časom opozarjali, da dostop do nekaterih šol, še zlasti za invalide, ni samoumeven. Ob nedavnem zanimivem članku novinarja Petra Pahorja v Dnevniku (31.8.2022) z naslovom »Ko je za šolarje pot v šolo preveč nevarna«, smo ga obvestili tudi o nekaterih pasteh ulic in cest v Ljubljani, čemur bo posvetil tudi pozornost v prihodnjih številkah Dnevnika.

Vabimo pa tudi druge bralce Sporočevalca: invalide, njihove starše in sorodnike, da nam pišejo o težavah, ki jih imajo oni, njihovi sorodniki ali otroci pri obiskovanju vseh ravni izobraževanja v Sloveniji;

- Menili smo, da med našimi bralci ni veliko pristašev različnih zarot, vendar ni tako. Oglasila se nam je občanka iz Kranja, ki ima hude težave z preganjavico. Tako, kot je rekla, že 15 let opozarja Mestno občino v Kranju glede težav z osvetlitvijo, pri čemer pa ni jasno, ali je osvetlitve preveč ali premalo.

Na nas pa se je obrnila še s posebnim vprašanjem, in sicer, kaj storiti, ker so ji pri nedavnem odvzemu krvi umestili poseben čip v žilo, ki zdaj kroži po njenem telesu in obvešča službe nadzora o njenem gibanju ter jo sploh in nadvse nadzoruje.

S tovrstnimi težavami se zlasti srečujejo bolniki z lažjimi ali težjim oblikami paranoidne shizofrenije, ki jih je zlasti v času epidemije covid-19, če sklepamo po klicih na našo dežurno službo, zelo veliko. Ni mogoče reči, da je to posledica same epidemije, bolj pa osamljenosti in samote, v kateri so se znašli mnogi zaradi izolacij. Mogoče je tudi, da je bila ta bolezen pri klicateljici prej latentne narave, zdaj pa je izbruhnila tudi v precej hudi manifestni obliki.

Skušali smo jo, in jo še bomo, napotiti najprej do njenega leččega zdravnika, na povsem umirjen način tudi do psihiatrične obravnave, ki jo takšna oseba nujno potrebuje. Verjetno bo potrebno, da ji bo psihiater predpisal antipsihotike, ki jih bo potem morala jemati, praktično do konca življenja. Težava pri teh osebah, ki živijo same, pa je, da tablet ne jemljejo ali jih ne jemljejo redno, in so za njih bolj priporočljive tovrstne injekcije, ki jih prejemajo v psihiatričnih ambulantah. Tovrstnih primerov je v naši državi več, kot pa si upamo ta hip priznati!

PRISLUHNIMO TIŠINI: GLUHI SE PREDSTAVIJO NA JAKOPIČEVEM SPREHAJALIŠČU IN V NARODNI GALERIJ

Tina Grošelj



Foto: ZDGNS

V prvem delu oddaje se bomo osredotočili na razstavo del edinega gluhega akademskega kiparja, pokojnega Ivana Štreklja, ki si jo lahko ogledate v Narodni galeriji do 6. oktobra. V drugem delu pa bomo govorili o razstavi **Vse je v naših rokah**, ki bo v Jakopičevem drevoredu v Tivoliju postavljena do sredine oktobra. Razstava na 80 panojih predstavlja 90 let organiziranega delovanja gluhih na Slovenskem. Ob koncu oddaje napovedujemo mednarodni dan gluhih, ki se bo 17. septembra začel v Kinu Šiška s premiero filma **Preslišani uspehi**.

Oddaja bo na sporedu v soboto, 10. septembra ob 14.40 uri na TV SLO 1 in v petek, 16. septembra ob 14.30 uri na TV SLO.

O STOMI TUDI NA CELJSKEM

Borut Pogačnik

O stomistih v naših oddajah **Sončni žarek na Radiu Celje**, v zadnjih letih nismo veliko slišali, ker je prisotnost gostov preprečila epidemija covid-19. V tokratni oddaji, ki bo na sporedu v nedeljo, 11. septembra, med 18.15 in 18.45 uro, pa boste lahko prisluhnili **podpredsednici Zveze društev ILCO Ireni Kalan**.

Članice in člani ILCO so bili v obdobju korone zelo skrbni, kar zadeva ukrepe in so svoje aktivnosti prenesli na elektronske povezave. Kljub temu, pa niso mirovali in so izvajali svoje posebne socialne programe, kamor uvrščajo tudi **psihosocialno pomoč osebam, ki čakajo na operacijo za izvedbo stome na debelem ali tankem**

črevesju ter tudi **na mehurju oziroma izvodu iz ledvic**. Vzrok tem operacijam je največkrat rak ali drugi zapleti, ki pa se lahko uspešno zaključijo le s stomo.



Irena Kalan

Foto: B.P. – ZIFS julij 2022

Osebe s stomo živijo kvalitetno ter si lahko s sodobnimi medicinskimi pripomočki omogočijo vse vrste rekreacij in drugih dejavnosti v življenju. Irena Kalan je znana po svojih metodah v društvu, ko bolnike čakajo na operativni poseg, zelo človeško pripravijo na novo plat življenja. Pred oddajo je njena kolegica Verka Erce povedala, da bi težko psihično in fizično prenesla posledice operacije in telesne okvare, če ne bi bilo prav Irene Kalan. Prisluhnite zanimivi oddaji na frekvencah **Radia Celje**, ki so: **95,1, 95,9, 100,3 in 90,6 MHz**.

IMATE TEŽAVE Z VIDOM?

Igor Miljavec

Foto: MDSS Nova Gorica

Na **MDSS Nova Gorica** lahko pomagamo osebam, ki imajo težavo z vidom v okviru **programa Rehabilitacija slepih in slabovidnih v domačem okolju**. Imate težave z vidom? **Lahko vam pomagamo**: da se soočite z okvaro vida; uveljavite pravice, ki vam pripadajo; da se seznanite in oskrbite s tehničnimi pripomočki, ki vam olajšajo vsakodnevno življenje; da se naučite mobilnosti in orientacije v vašem okolju; spoznati nove načine komuniciranja in pridobivanja informacij; postati čim bolj samostojni in neodvisni od drugih in da ostanete aktivni in vključeni v družbo.

ULURU Marija G.



Foto: M.G.

Nekaj utrinkov iz dežele "tam spodaj", sem pripravila prav posebej za Sporočevalca ob mojem obisku Avstralije. Največji osamelec na svetu, zgrajen iz rdečega peščenjaka, **leži v osrčju Avstralije**. Znan je **po navideznem spreminjanju barv**, občudujemo ga v soncu zlasti zgodaj zjutraj ob sončnem vzhodu in zvečer, ko sonce zahaja. Ob mojem obisku te gore, je bil prekrasen sončen zahod, z nekaj oblaki na nebu, polni luni in prekrasnih barvah, ki so se prelivale na nebu.

Posebno doživetje in čar obiska vznožja gore je **omogočilo nekaj minutno padanje dežja**, ki je **na peščenjaku slikal različne obrise in oblikoval "slapove"**. Prekrasno in nepozabno. Ta gora je za prvotne naseljence Avstralije, **Aborigine**, sveti kraj, ki ga imenujejo **Uluru** (angleško ime je Ayers Rock). V preteklosti so se obiskovalci povzpeli na to sveto goro, kljub priporočilu, da se tega ne počne. Z oktobrom leta 2019 so oblasti vzpenjanje na to goro prepovedale in s tem uslišale dolgoletne prošnje staroselcev, ki niso bili navdušeni nad plezalci na gori.

HUDOMUŠNI AFORIZMI O ZGODOVINI IN ZGODOVINARJIH Zoran Radonjić »Žonki«

Mnogi kalijo prihodnost, ko razčiščujejo preteklost. (Čedo Prica)

Za pisanje zgodovine potrebujemo dvoje: radirko in svinčnik. (Népszabadság)

Zgodovinar je prerok, obrnjen nazaj. (Friedrich Schlegel)

Za lepšo prihodnost skrbijo politiki, za lepšo preteklost zgodovinarji, a za lepšo sedanost novinarji. (Žarko Petan)

Prihodnost zgodovinarjev je odvisna od preteklosti. (Anđelko Erdeljanin)

Samo zgodovino lahko pišejo tudi nepismeni. (Radimir Racković)

POGOVOR Z AKSINJO KERMAUNER, IFIGENIJO SIMONOVIĆ IN MIRJANO ŠERNEK

Na drugi strani samoumevnosti

pogovor

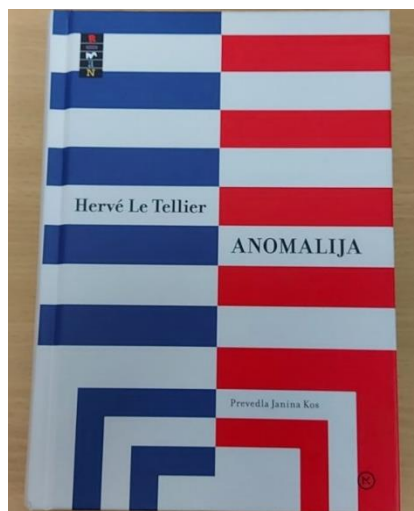
AKSINJA KERMAUNER in IFIGENIJA SIMONOVIĆ bosta predstavili pesnico in glasbenico MIRJANO ŠERNEK, ki je izdala že dve pesniški zbirki, dve neposredni melodiji o stiku z naravo in ljudmi. V njen svet ne prodirajo sončni žarki, zaznavni z očmi, a nikakor ni temen. Zaznava in opisuje ga tako, da odpira oči videčim, ki oko jemljejo kot nekaj samoumevnega.

sreda, 7. september ob 18.00
Knjižnica Otona Župančiča, 3. nadstropje



Foto: ZDSSS, mklj.si

KNJIŽNA NOVOST ANOMALIJA Borut Pogačnik



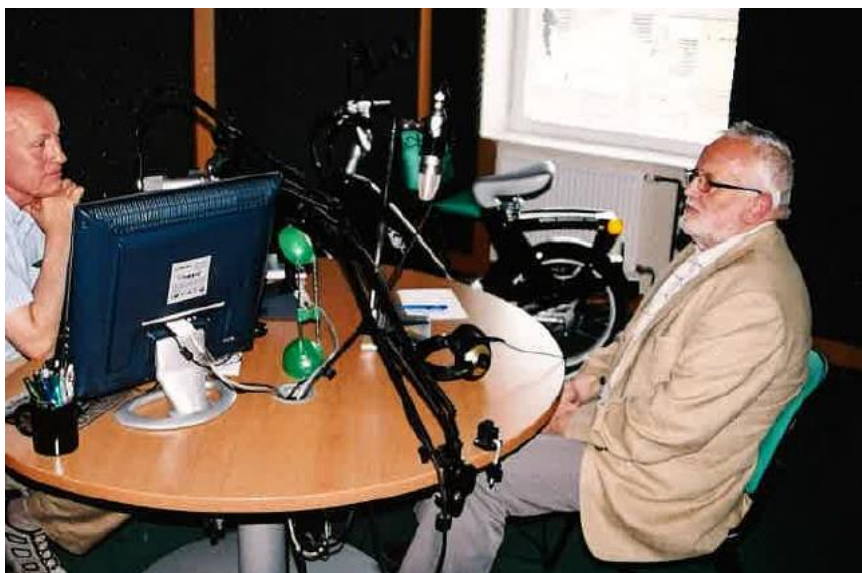
Mladinska knjiga Založba, 2022, 365 strani

Knjiga **Anomalija** je najprej izšla pri znani francoski založbi Gallimard s skromnimi 25.000 izvodi, da bi se njena prodaja nato povzpela na milijon izvodov, ko je pisatelj **prejel Goncourtevo nagrado**, ki sicer znaša samo 1 evro, vendar pa pomeni izjemno priznanje, ki vodi do močne prodaje.

Francoska uspešnica je nedavno izšla tudi pri **Mladinski knjigi Založbi**, kjer je prav tako postala hit. In zakaj? Pisatelj **Hervé Le Tellier** namreč opiše polet dveh istih francoskih letal pod isto številko leta na isti relaciji in z istimi potniki: eno v marcu in drugo v juniju leta 2021, s tem, da so v bistvu potniki junijskega poleta praktično simulacije tistih iz marca, kar privede do neslutnih kombinacij in celo soočanj enih z drugimi pod okriljem FBI-ja. Kdor si je pred davnimi leti ogledal film *Matrica* (Matrix), se gotovo spomni podobnih občutkov in scenarija o na novo postavljeni logiki naših življenj, češ da smo vsi samo simulacije nekih programov, ki se vrtijo brez našega vpliva in hotenja. Kdorkoli bi se želel približati resnici o tovrstnem posegu

neke izvenčasovne inteligence, mu ta takoj spremeni program, da njegovo vedoželjno raziskovanje ugasne, razmišljajoč posameznik pa se spet vrne k »normalnemu« življenju. Knjigo boste prebrali na dušek.

IMELI SMO LJUDI... JOŽE MENCINGER Borut Pogačnik



Jože Mencinger (1941-2022)

Foto: arhiv ZIFS

Jože Mencinger je bil zelo zanimiva oseba in odličen ekonomski analitik, ki je bil tudi gost treh naših kontaktnih radijskih oddaj *Odprta dlan* med leti 2000 in 2010. Še v času nastajanja naše skupne države je zelo dobro opozoril, da bo prehitro približevanje Evropski uniji zmanjšalo in ne izboljšalo življenje ljudi, kakor tudi prehod na novo valuto, kar se je odrazilo v naši finančni krizi leta 2009, ko je bilo reševanje bank in evra za nas pogubno.

Sam sebe je imel za evroskeptika, saj smo z vstopom v EU izgubili svojo monetarno suverenost, ki jo je bilo vedno manj tudi v ekonomski in fiskalni politiki. Prav tako je bil mnenja, da mora država del ekonomije vedno zadržati v svojih rokah, da bi tako svoje državljane zaščitila pred tujimi korporacijskimi predatorji, ko smo iz komunističnih fundamentalizmov prišli v kapitalistični fundamentalizem pod taktirko multinacionalk, kar je prineslo zmanjšanje socialnih in delavnih pravic oziroma, kot je sam rekel – ekonomski kanibalizem, kjer profitirajo le multinacionalne korporacije. Zanimivo je tudi, da je že leta 2014 opozoril, da bo Agrokorjev prevzem Mercatorja, pripeljal do hude krize, saj bo narodno gospodarstvo imelo zgolj le veliko izgubo in praktično nič koristi. Predvidel je tudi odliv kapitala iz podjetij, ki so jih pokupili tujci v njihove države, zato je menil, da ni prav nič slabega, če ne želimo prodati svoje srebrnine, kajti ko prodamo vsa svoja podjetja, bo ostala samo še delovna sila, nekakšen reprodukcijski material, vse odločitve pa bodo sprejemali drugi. »Zakaj smo se potem sploh osamosvajali?« je postavil tehtno vprašanje, v eni izmed oddaj, ki so bile tudi zaradi njega dobro poslušane.

Sporočevalca izdaja Združenje invalidov – Forum Slovenije, Linhartova 3, p.p. 2539, 1109 Ljubljana

Glavni in odgovorni urednik: Borut S. Pogačnik

Tajnica uredništva: Katarina Lukešević

Telefon: 041/381-679

e-naslov: info@zifs.si

Mednarodna standardna serijska številka: ISSN 2630 – 3639

Z odločbo Ministrstva za kulturo z dne 16.12.2020 je elektronski medij »Sporočevalec« v razvidu medijev pod zaporedno številko 2378.

Uredniški odbor sestavljajo: Borut Sever (FIHO), Luka Pavlin (ZDSSS), Anton Petrič (ZDGNS), Jože Globokar (ZPS), Anja Pišlar (Zveza Sožitje), Pavel Kranjc (ZMS), Drago Perko (Zveza ŠIS – SPK), Jože Ocvirk (Društvo za zdravje naroda), Irena Vovk Terčič (Zveza Sonček so.p.), Niko Kostjukovskij (predstavnik bralcev)